

Tolldirektoratet
Postboks 8122 Dep.
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref
16/7524-

Dato
31.01.2017

Høring - definisjon av kunstverk i merverdiavgiftsregelverket

Kulturdepartementet (KUD) har tidligere meldt inn forslag til en oppdatert definisjon av begrepet kunstverk i merverdiavgiftsforskriften § 1-3-2 Kunstverk. Ettersom denne definisjonen gir en helhetlig og konsekvent definisjon som er tilpasset dagens kunstverden, ønsker departementet på nytt å fremme dette forslaget. Vi mener at definisjonen gir tollmyndighetene et godt redskap for effektiv håndheving av regelverket og vil bidra til færre misforståelser.

Forslag til ny § 1-3-2 Kunstverk

- (1) Med kunstverk menes originale
 - a) Malerier, tegninger, kollasjer og lignende todimensjonale kunstverk, herunder blandete teknikker
 - b) grafiske arbeider, herunder stikk, trykk, litografi, mv. (signert og nummerert i et antall begrenset oppad til 200)
 - c) skulpturer, relieffer, installasjoner og andre tredimensjonale kunstverk av et hvert slag og materiale
 - d) billedtepper billedvev og annen tekstilkunst
 - e) gjenstander av kunsthåndverk, herunder keramikk, glasskunst, smykkekunst, metall, tre, lær og lignende objekter som har en kunstnerisk utforming
 - f) kunstneriske fotografier (signert og nummerert i et antall begrenset oppad til 30).
Bilder fra ordinær fotografvirksomhet anses ikke som kunstneriske fotografier

- (2) I tvilstilfeller legges følgende kriterier til grunn:
 - a) at det kan dokumenteres at opphavsmannen er kunstner
 - b) at verket anses som kunstverk av kunstinstitusjoner og/eller at det foreligger visningsavtale for verket
 - c) at verket ikke hovedsakelig tjener nytteformål

- d) at verket ikke har karakter av ordinær handelsvare (industriell masseproduksjon)
- e) at verket enten er produsert av opphavspersonen selv, eller av andre etter opphavspersonens anvisninger og under opphavsmannens faglige instruksjon

KUD er på linje med FIN/TODs (FIN) oppfatning om at *brukskunst* eller *kunsthåndverk*, ikke fullt ut skal innlemmes i mva-unntaket for kunstverk. Dette ligger da også til grunn i KUDs forslag. Kunsthåndverksobjekter med klar bruksfunksjon faller utenfor definisjonen av kunstverk i KUDs forslag. Et kunsthåndverksobjekt faller utenfor unntaket når objektet:

- ikke "anses som kunstverk av kunstinstitusjoner og/eller at det foreligger visningsavtale for verket", jf annet ledd, b)
- "hovedsakelig tjener nytteformål", jf annet ledd, c)
- "har karakter av ordinær handelsvare", jf annet ledd, d)

Vi mener at vårt forslag om delvis å innlemme kunsthåndverk i definisjonen av kunstverk er godt fundert og begrunnet. Dette med bakgrunn i følgende:

1.1. Måten kunstnere jobber på har utviklet seg de senere tiårene. Det som tidligere var definert som kunsthåndverk utført av kunsthåndverkere, defineres nå i flere tilfeller som kunstverk utført av kunstnere. Kunstnere veksler mellom flere uttrykk og materialbruk. Et par kjente eksempler er internasjonale kunstnere som Olav Christopher Jenssen og Magne Furuholmen som jobber både med maleri og keramikk, hvor keramiske arbeider betraktes som kunstverk.

1.2. I KUDs forslag til forskriftsendring er det gjort et klart skille. Formålet er ikke å innlemme kunsthåndverk fullt ut, kun de gjenstander "som har en kunstnerisk utforming" jf. første ledd e), med presiseringer i annet ledd b), c) og d).

1.3. Dette kommer også til uttrykk gjennom endringen av kunstavgiftsloven i 2006 hvor avgiftsgrunnlaget ble utvidet til å gjelde originaleksemplar av kunstverk som:

"malerier, kollasjer, tegninger, stikk, trykk, litografier, skulpturer, *billedtepper*, *keramikk*, *glasskunst* og fotografiske verk." (kunstavgiftsloven § 1 fjerde ledd)

I praksis betyr dette at enkelte kunsthåndverksobjekter nå er gjenstand for en dobbel avgiftsbelastning, både merverdiavgift og kunstavgift. Enkelte kunsthåndverksobjekter betraktes dermed, som Norske Kunsthåndverkere har påpekt i flere år, som kunst i én avgiftsmessig sammenheng og som "ikke-kunst" i en annen. Regelverket bør harmoniseres for å unngå slike uheldige utslag.

1.4. KUD deler ikke FINs bekymring når det gjelder avgrensninger, omgørelser osv. Dette løses gjennom aktiv bruk av KUDs forslag til annet ledd b), c) og d) som presiserer begrepet "kunstnerisk utforming". Eventuelt kan avgrensningsproblemer avhjelpes gjennom en alternativ formulering av første ledd e) slik: "*unikaobjekter av kunsthåndverk utført i keramikk, glasskunst . . .*" eller "*unike kunstverk utført i keramikk, glasskunst ...*"

For øvrig har KUD følgende merknader til høringsforslaget:

2.1 FINs forslag til annet ledd er overflødig ettersom definisjonen av kunstnerisk fotografi kan inngå som del av definisjonen av kunstverk i første ledd og ved bruk av KUDs forslag til annet ledd.

2.2. FINs forslag til annet ledd er upresist, ettersom flere av kriteriene som der anføres ikke er avgjørende for om vi har å gjøre med et kunstverk, nærmere bestemt om verket:

- "har interesse for en videre krets av personer"
- "om det er ment for offentlig visning i gallerier eller lignende"
- om prisen reflekterer en kunstnerisk verdi" pkt (2)

2.3 Kriteriene i KUDs forslag til annet ledd tar bl.a. utgangspunkt i kunstdefinisjonen som gjelder i dagens kunstverden, særlig kriteriene om opphavsmannen er kunstner og om verket anses som kunstverk av kunstinstitusjoner. KUDs forslag er dermed i samsvar med dagens kunstbegrep og vil med forstandig bruk i tvilstilfeller nettopp føre til at en unngår slike situasjoner som vi har sett den siste tiden.

Med hilsen

Christine Hamnen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Dag Colle
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.